

Első 17 évem

Még éppen 2007 december 29-én láttam meg a napvilágot elég nehéz babaként, anyukám elmesélése alapján legalább 2 hónapos gyerekeknek tűntem, 13 évvel később megtudtam, hogy gyakorlatilag bekebeleztem a kezdetleges ikertestvéreimet még az anyaméhben, úgyhogy mondhatni két gyermek erejével és győzelmi dicsőséggel rendelkeztem. Sokáig meg voltam róla győződve, hogy nekem egykének kellene lennem, de fogalmam sem volt róla, hogy ez az ideológia már magzat koromban radikalizálódott bennem annyira, hogy a tettek mezejére lépjek. Büszkeségem, amit ettől kaptam megakadályozott abban, hogy bármit is tegyek a születésemért innentől kezdve, aktivitásom hiányában tehát kénytelenek voltak császármetszéssel világra hozni. Pihenő édesanyámhoz mosolyogva tértem be egy nővér karjaiban a szokványos fürdetést és mérícskélést követően, hogy az első számúra álmatlan éjszakánkat együtt töltsük. Persze ezt rengeteg hasonlóan éber éjszaka követte, első emlékeim jókora része a végeláthatatlan gondolatmeneteim között a gyerekszobámban lévő pirosan világító órára pillantgatásokból áll.

A kevés alvás mellett is sikerült gyorsan fejlődőm, az első húgom és köztem lévő két év hihetetlenül kevésnek tűnik a képeket nézve melyeken a kezemben tartom őt újszülöttként. Nem ért meglepetésként az érkezése, a szüleim előre felkészítettek rá, így ellene már nem terveztem azonnali merényletet. Sokkal fontosabb dolgaim voltak. Reggel korán keltem, hogy minden beleférjen a napomba. A pizsamámra felvettem az egyik szoknyámat, egy igazi hölgy nem maradhat túl sokáig nadrágban, a fejemre olykor tiara is került, amikor éreztem, hogy a státuszom nem elég egyértelmű a családomban. Minden reggeletem ezután egy banán elfogyasztásával folytattam, amit pár év után sikerült is megutálnom ennek köszönhetően. A munkanapom innen kezdődött. Első napirendi pontom a rendszerezés volt. Mondanom sem kell, mindenről megvolt a határozott elképzelésem. Baba nem maradhatott ki a tornasorból, amit felállítottam, ruha nem maradhatott a szekrényben, ha én úgy döntöttem, hogy a padló minden négyzetmilliméterét beborítom velük, a plüссеimet gondosan átcsereéltem az aznapi felállításba, természetesen szem előtt tartva az érzéseiket. Ezután következett a művelődés. A meséket megtanultam fejből, majd megszántam tudatlan testvéreimet és átadtam neki a memorizált történeteket. A szüleim sem maradhattak ki az okításból. Újabb és újabb végtelen példabeszéddel hozakodtam elő, nem hagyva egy percet sem húgomnak az érvényesülésre. Később mikor már számomra használható korba lépett tettem róla, hogy minden játékunkban domináljak, végtére is én voltam itt előbb. Szerencsére addigra ez már csak a napunk kisebbik felét tölthette ki, hiszen kénytelen voltam elkezdni dolgozni, amit mások óvodába járásnak titulálnak.

A munkanapjaim nagy részét képességeim fejlesztésével töltöttem írás, számolás és rajzolás terén. Elmélkedtem, hogy vajon a kutyában a „ty” hang milyen betűt takarhat, meggyőződéssel számoltam 1-től 100-ig majd onnan 110-ig onnan 1000-tól 1010-ig majd 1000000-tól 1000010-ig, ahogy azt kell, illetve ismételt meg ugyanazokat a kompozíciókat, amiket tökélyre akartam fejleszteni a művészi karrierem gyümölcseként. Ilyen volt a „Lufis kislány kutyákkal”, „A sellő” és az óvónénijeim portréi. Az óvodai nyugodt filozófiai elmélkedéseimet otthon folyamatos stressz követte. Senkinek nem kívánom a mentális hadviselést, amit át kellett élnem minden egyes alkalommal, amikor valami, amit a fejembe vettem nem sikerült elsőre. Felháborítónak tartottam, hogy amit a 30-as éveiben lévő édesanyám meg tud csinálni, az nekem 5 évesen gondot okoz. Mi szegyeteljesebb annál, mint, hogy valaki 2 percen belül nem tanul meg biciklizni, vagy, hogy nem tud varrógéppel bolti kidolgozottágú babaruhát varrni, nem is beszélve arról, hogy nem születtem francia tudással, de ami végképp kicsapta a biztosítékot az az volt, hogy nem dolgozhatok divattervezőként. Azonnal. Abban a pillanatban ahogy kitaláltam. A bennem növekvő feszültség csak nőtt, mivel édesanyám úgy gondolta jobb lesz nekem, ha nem ő tanít meg írni és olvasni, nehogy majd unatkozzak alsó tagozatban. Na ez a jóslat így is úgyszólván igazgá vált, szóval igazán megspórolhatott volna nekem egy két álmatlan éjszakát.

Elképesztően vártam már az iskolát, minden újabb nap az oviban azt jelentette, hogy égő tudásvágyam aznap sem lesz kielégítve. Az iskolaérettségi tesztet 100%-os lett, ami megerősítette a szüleimet is arról, hogy nekem már semmi keresnivalóm az oviban, nem mintha emlékeznék rá, hogy valaha is tettem ilyen vizsgát. Lényeg a lényeg végre iskolás lettem. Nincs olyan mérték, amivel le tudnám írni a csalódást, amit éreztem az iskolás létől. Először is, az iskolám cseppet sem hasonlított a TV-ben látott sorozatokban lévőkre. Persze azok gimnáziumok voltak, de ez számomra lényegtelen információ volt és mire a tudatomhoz ért én már nem tudtam magam túltenni az áruházon, amit a világ ellenem követett el. Másodszor, nem tanultam meg már az első nap írni és olvasni, pedig akkorra már évek óta tűkön ültem várva, hogy eljőjön a pillanat mikor ezeknek a képességeknek birtokában leszek. Kétségbeesésem a tetőfokára hágott, mikor az osztályfőnökömtől kaptunk egy-egy ugyanolyan karkötőt és mivel a gyöngyök nem voltak elég szimbolikusak, hozzáfűzte, hogy mostantól mi 24-en legjobb barátok leszünk. Ez a gondolat természetesen elborzasztott. 6 évesen a kevés alapvető jogom közé tartozott a barátaim saját kezűleg való kiválogatása és mikor ettől látszólag megfosztott a tanítónénim, azonnal leírta magát a szememben.

Addigra már szilárd elképzelésem volt a világról, ami pár nap alatt megdőlni látszott, de szerencsére a koncepciómat, hogy nekem mindennek elsőre sikerülnie kell, éppen táplálták az eredményeim, így gyorsan felülkerekedtem a kezdeti csalódásokon. Nemrég több rövid videót is láttam, amiben valaki viccet csinál azokból, akik a gimnáziumban érték el a saját maximumukat, tanulmányi és szociális téren. Na ennél

már csak egy rosszabb van, ha valaki alsó tagozatban kerül ebbe a helyzetbe. Márpedig, még a nosztalgia szépítő ereje nélkül, a pusztán eredményeket nézve is hasonló helyzet állt fenn az én esetemben. 4 évig kitűnő és általános dicséretes tanuló voltam, ami még az átlagos kitűnőnél is fentebb álló titulus és valószínűleg helyi különlegesség. Minden egyes iskolai versenyre engem küldtek és én voltam a gyerek, akit a nálam kevésbé tehetséges diákok mellé ültettek, ki tudja milyen oknál fogva, ez amolyan tanítói elgondolás, ami mindig eredménytelen, ettől függetlenül mégis bevált módszerként kezelt gyakorlat. A 3 évig tartó akrobatikus rock and roll karrierem során a csoportomban kiemelkedő tehetségnek lettem elkönyvelve és nekem jutott a luxus, hogy fiú párral táncoljak. Ugyancsak 3 éves furulya oktatásom során is kortársaimat, köztük az egyik legjobb barátnőmet, is túlszárnyaltam. Az osztályom talán legnépszerűbb tagja voltam, minden lány jóban volt velem és majdnem minden fiú belém volt szerelmes. Mindez pedig úgy hullott az ölembe, hogy nekem a kisujjamat sem kellett megmozdítanom. Valószínűleg ez okozta a későbbi életem problémáit.

Negyedikben felvételiztem a mostani iskolámba, aminek a kimenetelét már el is árultam ezzel a szófordulattal. Különösebb felkészülés vagy bármilyen probléma felmerülése nélkül kerültem be egy nyolc osztályos gimnáziumba, pedig a családnak épp az addigi egyik legrosszabb időszakán ment keresztül. A kisebbik húgom egy orvosi mulasztás miatt iszonyatos fájdalmak mellett jött világra, ennek megfelelően az első 11 napját intenzív osztályon is kellett töltenie. Nem emlékszem, hogy engem különösen megérintett volna a dolog, nem hinném, hogy túl sokat értettem a helyzetből, vagy hogy egyszer is felmerült volna bennem, hogy bekövetkezhet a legrosszabb, pedig ez az opció is ott lebegett a levegőben. Második húgom érkezése nem rengette meg a világképem, őt sem próbáltam meg eladni az interneten, sőt rá az általam az első húgomnak rendezett kiképző tábor sem várt. 10 évnyi korkülönbség mellett talán nem csoda, hogy sokkal inkább amolyan második anya szerep jutott nekem az ő életében, amiben sokkal jobban teljesítettem akkor és azóta is mint a nővér feladatkörben.

Az évek során észrevétlenül lett egyre kevesebb igényem az emberi érintésre, fejeztem ki egyre kevésbé az érzéseim, melyek miatt eddigre már eljutottam abba az állapotba, hogy egy ölelés rossz érzés legyen, a szó „szeretlek” pedig végleg kitörlődött a szótáramból, annak ellenére, hogy édesanyám fő szeretetnyelvei a fizikai érintés és a dicsérő szavak, tehát ezek voltak az ismert kifejezőeszközök. Sajnos vagy nem sajnós az én képem is ebben az időszakban szilárdult meg és csak évekkel később az első igazi és azóta is tartó párkapcsolatom tudta valamennyire visszafordítani bennem a teljes érzelmi elhidegülést valamilyen szinten. A gimnáziumi éveimet, amik az én esetemben 10 évesen kezdődtek, tehát egy, a még kissé diszfunkcionálisan működő májtól sárgás kistestvérrel és szilárd meggyőződésekkel kezdtem.

Lelkesedésem a tanulással alább hagyott, kezdtek meglátszani a gyengébb területeim, ami annyiban mutatkozott meg, hogy matekból már 4-es voltam, de nekem ez elég volt egy egzisztenciális krízishez. Az osztályom akkor és azóta is elképesztő eredményeket produkált és produkál. Ha összeeresztünk 30 remek képességű gyereket, akik mind a saját régi osztályuk büszkeségei voltak, az mindenből mást hoz ki. Bizonyos osztálytársaim nagyjából 7. osztály óta nem írtak egy dolgozatot sem puskázás nélkül és rettegve kerülnek az eseteket amikor az igazi tudásukra fény derülhet, míg mások elkényelmesedtek a 8 osztályos gimnázium adta szabadságban és most a célvonalban küzdenek azért, hogy fel tudják venni újra a fonalat, hogy legyen esélyük kezdeni az eszközzel valamit a későbbiekben. Kevés olyat tudnék mondani, akinek jót tett ez a dinamika, mindkét csoportba tartozók stratégiája korai kiegészéshez vezetett és ahhoz, hogy megkérdőjelezzék magukat és tehetségüket.

Az új iskolában a tápláléklánc alján találtam magam. Alsós éveim népszerűségéhez képest a kontraszt szembetűnő volt. 2-3 évente mindig új baráti társaságba keveredtem, kiderült számomra, hogy konfliktuskerülő vagyok, ugyanakkor, ha valahol nem érzem jól magam gondolkodás nélkül váltok, vállalva a következményeket. Egy olyan korban amikor rendkívül nagy szerepet játszik mások véleménye, főleg a kortársaké, nehéz nem sérülni lelkiileg. Az első szerelmi bánatok és csalódások a barátokban ehhez az időszakhoz köthetőek. A szerencsésebbek közben rálelnek az igaz barátaikra, a hobbijukra, amikben kiteljesedhetnek és körvonalazódik előttük a jövőjük nagyvonalakban felvázolt képe. Én nem tartozom közéjük. Nincsen álomszerű baráti társaságom, támogató emberekkel, akikkel lehet érdemi vitákat folytatni, akiktől lehet tanácsot kérni és akikre rá lehet bízni egy-két bizalmas információt. Mindenféle kreatív hobbiba belekezdtem már és a legtöbbet élvezem is de az időbeosztási problémáim miatt ritkán tudok ezekbe belemerülni, ugyanis konstans ott lebeg a fejem felett a „fontosabb” teendőim hosszú listája, mint Damoklész kardja. A jövőm pedig, nagyrészt homályos.

Szokásom azt mondani, hogy legszívesebben úgy élnék, mint egy 16-17. századi nemes család elsőszülött fia. Utazgatnék Európa szerte, megfordulnék több egyetemen, magamba szívnam rengeteg kultúra nyelvét, tudását és művészetét, majd a harmincas éveimben végleg visszatérnék, megházasodnék és családot alapítanék. Ehhez az illúzióhoz sem az erőforrásaim, sem a biológiai óráim nem megfelelő. Mindenesetre megrémít a tudat, hogy egy egyetemet kell választanom, egy képzést, egy szakmát, miközben engem annyi minden érdekelne. Elborzaszt a gondolat, hogy a megélhetésemért folyamatosan kell majd dolgoznom az életem során, az ország mai helyzetét nézve és a népesedési problémákat látva még a nyugdíjas éveimben is. Végképp megrendít az önismeretemből adódó érzés, hogy nem leszek elég érdekes. Ez a mindennapi stresszforrás végigkísérte az elmúlt pár évemet, hiszen egyedül a külsőségekben vagyok képes megtartani az általam magamtól elvárt egyediségi szintet, így gyakran úgy érzem, ha egyszerű ruhát veszek fel, ha nincs rajtam elég

kiegészítő, pláne, ha nem elég kohezív a kettő összessége, végleg lehullik a lepel rólam és kiderül, hogy nem vagyok elég figyelemreméltó. A tetteim ugyanis nem tükrözik eléggé a kívánt megítélést, hiszen én nem vagyok egy életre való ember, nem élek meg a jéghátán is, nem találok fel magam bármilyen helyzetben, pedig bármit megadnék azért, hogy legyen bennem csak egy kis tűz, egy kevés motiváltság és erő. Gyakran egy kalitkába zárt madárnak érzem magam. A színes tollaimban gyönyörködnek az emberek távolról, de a kalitkából nem tudok kijönni, hogy megmutassam, hogyan tudok repülni, mert egyszer régen elrejtettem a kulcsot és azóta nem tudtam megtalálni. Nem olyan régen kitöltöttünk egy pszichológiai tesztet az iskolámban. A legmagasabb pontszámot az önértékelésemre kaptam, az egyik legalacsonyabbat az önbizalmamra. Ez a kettősség lefedi viselkedésem, döntéseim és életmódom egészét. Ismerem magam, fel tudom mérni a képességeimet, nem hagyom, hogy mások kihasználjanak, ki tudok állni magamért és tudom mit tudnék hozzáadni a világhoz, magyarul tudom mit „érek”. Ezeket viszont a nagytöbbség a környezetemben soha nem fogja megtapasztalni, hiszen félek a visszautasítástól, a csalódástól, a kudarcától és attól, hogy annyit mutassak magamból, amivel védtelenné válhatok. Ezer meg ezer ötletem lenne önkifejezés terén, amiket akkor lennék képes egyedül megvalósítani, ha biztos lenne a siker, ami persze egy irrealisztikus elvárás. De talán egyszer előnt egy olyan mértékű szabadságérzés, hogy ne féljek a következményektől meg a negatív véleményektől, és képes leszek beteljesíteni azokat, amikhez megvan bennem minden, kivéve a hajtómű, ami beindítaná a szerkezetet: a bátorság. Márpedig „bátraké a világ”, ahogy édesanyám szokta mondani, akiben megvan ez a tűz, de sajnos bármennyire is próbálkozott, nem tudta átörökíteni belém.

Furcsa dolog ez az öröklődés. Ahogy egyre több gyertya kerül minden évben a születésnap tortámra, úgy fedezek fel egyre több dolgot, amiben hasonlítok a szüleimre. A szüleim márpedig nagyon különbözőek, így nekem a már-már a skizofréniai mélységekig terjedő kettősséget adományozták. Sokszor érzem azt, hogy két ellentétes tulajdonságból mindkettő igaz rám, vagy, hogy egy-egy történésre kiszámíthatatlan a reakcióm, persze ez lehet egyedül annak a jele, hogy nem vagyok robot és a viselkedéseimet, pláne az érzéseimet, számos külső behatás befolyásolja folyamatosan. Régen megijesztett az állítás miszerint ahogy idősödik az ember, egyre jobban hasonlítani kezd a szüleire és végképp megrémültem mikor a saját szüleimen elkezdtem észrevenni a változást és a nagyszüleim gesztusait, hanghordozását, vagy közhelyeit fedeztem fel bennük. Mára már teljesen megbékéltem a szüleimmel, bár sosem volt konvencionális „lázádo korszakom”, ami elronthatta volna a kapcsolatunkat permanensen, így örülök, ha néha látom magamban valamelyiküket és más kortársaimban is érdeklődve figyelem a szüleikhez való hasonlóságukat. Főleg a páromban van lehetőségem felfedezni ezeket, mivel az ő szüleit ismerem közelebbről. Korábban már említettem, hogy magamat nem tudom elkönyvelni szerencsésként sok okból, de egy kategória mindenképp pótol ezekért és ez a kapcsolat.

Teljes mértékben hiszek abban a kijelentésben, hogy a legjobb párkapcsolat barátságon épül, ugyanis a páromban először a legjobb barátot leltem meg, ami óriási megkönnyebbülést okoz nekem, hiszen, ahogy hullanak szét körülöttem az újabb és újabb összetákolt, erőltetett baráti társaságok abban mindig biztos lehetek, hogy ő ott áll mellettem. Sosem gondoltam volna, hogy az első rendes párkapcsolatom ennyire sikeres lehet, hogy megtalálom szinte elsőre azt az embert, akivel el tudom képzelni a hátralévő életem, akiben nem csak a legjobb barátomat, de a jövőbeli gyerekeim apját is látom. Ugyanis bármennyire is tanácstalan vagyok jövőmmel kapcsolatban sok téren, egy biztos, családot mindenképp szeretnék. Mindenképp szeretném megtapasztalni egy gyerek felneveléseinek örömeit, akiben fel tudom fedezni önmagamot és a páromat. Mióta tudomást szereztem a lehetőségéről azt hittem, hogy ha eljön az idő örökbe szeretnék fogadni, megadni egy gyereknek, akiről lemondtak, azt az életet, amit minden gyerek megérdemel. Aztán kiműtötték egy sürgősségi műtéttel az egyik petefészkeim és nem tudtam másra gondolni, mint hogy már csak egy lehetőségem van hirtelen kötelességemnek éreztem kihasználni. A sokkos állapot visszahozta nagyon sok addig elnyomott érzelmemet. Képes voltam újra meghatódni, az élet szépségein és értékelni azokat. Sikeresen perspektívába helyezte az értékeimet ez a tapasztalat és az, hogy megtaláltam hozzá a tökéletes embert, csak megerősített abban, hogy mennyire fontos nekem saját gyereket szülni egyszer. Kénytelen voltam fokozatosan rájönni, hogy családcentrikus világlátásom van, ez nem azt jelenti, hogy mást nem tartok fontosnak, vagy hogy otthon maradó anyuka szeretnék lenni, egyszerűen csak ez a legfontosabb és az első számú célom, mert ha valakinek harmonikus családja van nagy gond már nem lehet.

Sokszor azt is gondolom, hogy ez valamilyen szinten az egyszerűbb út. Gyereket a nők jókora százaléka képes szülni és egyiküknek sem kell elvégeznie egy iskolát, vagy letennie egy vizsgát, hogy lássák képesek-e felnevelni. Bárkire rábízják a saját gyereket, hiába nem áll rá készen, hiába tanácstalan, hiába lesz belőle rossz szülő. Így tulajdonképpen amennyire nagy teljesítmény a család, annyira nem az. Persze a nehézség akkor jön elő, ha valaki jól akarja csinálni és ha valakinek sikerül, az tényleg egy elismerendő teljesítmény és remélem a jövőben én is jó munkát tudok végezni ennek érdekében, de mégsem töltheti ki ez az életem, hiába ez az egyetlen aspektusa az életemnek, amit sikerült megterveznem. Sajnos szakmát még nem választottam. Hiszen ha tanár lennék, ami valamilyen szinten a véremben van, tekintve, hogy a felmenőim jó része pedagógus, ebben az országban nehéz élet elé néznék, ha színházkritikusnak mennék, ahhoz kellene az a bátorság amiről korábban beszéltem, hogy képes legyek előtérbe kerülni és befutni, ha szociológus lennék kevés esélyem lenne a szakmámban olyan munkát találni amit valóban érdekesnek találok, ha ügyvéd lennék meg kellene tanulnom a lelkiismeretemet félretenni és felkészülni arra, hogy a karrierlétra megmászása mellett belátható időn belül nem lenne időm gyerekekre, ha divattervező vagy lakberendező lennék akkor nem lenne maximalizálva

az agyi kapacitásom, márpedig ezekhez a munkákhoz lenne kedvem, de leginkább mindegyikhez egyszerre.

Egy ideális világban lehetne saját ruhamárkám, amit etikus úton működtetnék, harcolhatnék a világért környezetvédelmi ügyvédként, írhatnék cikkeket és könyveket, tanulmányozhatnám a világot magam körül rengeteg utazással, megváltoztathatnám az oktatási rendszert, hogy az utánam következőknek jobb legyen, keresnék eleget ahhoz, hogy adakozzak, de ahhoz is, hogy olyan házat tervezek és rendezek be amelyet szeretnék, a kertben rengeteg állattal és önellátó kerttel, miközben lenne egy olyan szociális háló a barátaimból mögöttem amire visszahullhatok, ha kudarc ér és nevelhetném otthon a két tökéletes gyermekemet. Ehhez viszont valószínűleg az lenne az első lépés, hogy feltalálom a módszert, amivel több száz évig élhetek kifogástalan fizikai állapotban, amitől még messze áll a tudomány, így muszáj lesz belesűrítmem mindebből mindent, amit csak tudok abba a pár évtizedbe, ami előttem áll. Addig is 2035-re az egyetlen fix terv a családalapítás megkezdése, saját magam fejlesztése, hogy képes legyek megvalósítani legalább az álmaim töredékét és persze csak reménykedhetek benne, hogy erre lesz lehetőségem az akkori világban.

A rokonaim nagyrésze nem vallásos, nincsenek is megkeresztelve, én egy ateista apuka és egy főleg buddhista nézeteket valló anyuka gondozásában nőttem fel. Ez számomra mindig is a szabadságot jelentette. Nem kell megfelelnem semmilyen tanításnak, sehány pontnak, semmilyen legfelső erőnek, hiszen az én világnézetemben nincs biztosra vehető halálon túli világ. Ugyanakkor ez azt is jelentette, hogy mikor esélyem lett volna meghalni (a már említett petefészkes műtétkor), nem volt kitől segítséget kérnem, nem volt kihez fohászkodnom, csak remény volt bennem, akarat és küldetéstudat. Persze legalább megdöntöttem a mondást miszerint „zuhanó repülőn mindenki istenhívő lesz”. Az igazság az, hogy amennyire irigylem néha a biztonságérzetet, amit egy hitvilág adhat, annyira érzem azt, hogy nyitottabb szemmel járok úgy, hogy nekem nincs ilyenem. Nem korlátolja be semmi a gondolkodásom. Ettől függetlenül érdekelnek a vallások, amolyan külső szemlélőként sokszor olvasok róluk és néha még olyan gondolatom is támad, hogy a halálnak, ha van egy pozitív oldala, akkor az az, hogy végre megtudom kinek volt igaza. Vagy nem. Ki tudja. Mindenesetre valahol örülnék egy istennek, aki megakadályozza a világ rossz irányba fordulását, de engem igazol, hogy ezt nem látom megtörténni. Márpedig évről évre pusztítjuk és használjuk el a természetet, merítjük ki a készleteket, rontunk el minden biológiai tényezőt, mérgezzük a környezetünket és annak ellenére sem vagyunk képesek gyökeres változásokat eszközölni, hogy a szemünk láttára keletkezett lyuk az ózonrétegen, olvadnak el a jégtáblák, égnek el több hektárnyi erdők és lesz az időjárás drasztikusan lesz melegebb folyamatosan. A politikai csatározásokról, háborúkról, embertársainkkal való kegyetlen bánásmódról nem is beszélve. Hogy menjek el egy 5 éves egyetemi képzésre, ha 5 év múlva elfogyhat az ivóvíz? Hogy üljek a munkahelyemen nyugodtan, ha Hollandia pár

évtizeden belül víz alá kerülhet? Minek kezdjek bele a jogosítványom megszerzésébe, ha 10 éven belül országunk vízfejűsége miatt olyan tömeg lesz Budapesten, hogy öngyilkos küldetés lesz autóba ülni? És ha már autóba ülök, hogyan ne gondoljak bele abba, hogy hány ember csinálta éhbérért azt a járművet? Vagy éppen, hogy mennyi káros szén-dioxid kibocsájtásáért vagyok felelős? Hogyan kezdjek bele az egyetlen fix tervembe, a legfontosabb álmomba, a családalapításba, ha nem tudom biztosítani a gyerekeim jövőjét? Ha nem tudom azt magabiztosan kijelenteni, hogy minden rendben lesz az ő élettartamuk során? Szóval ha mégis lenne valahol egy isten csak annyit szeretnék tőle kérdezni: még mit kell tennünk ahhoz, hogy beavatkozzon és megmentsen minket attól, hogy a vesztünkbe rohanjunk?